

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Késiratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábozott sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

T. előfizetőinket,

a kiknek az előfizetése október hó végén lejárt, fölkérjük, hogy a megújítás iránt sziveskedjenek mielőbb intézkedni, nehogy a lap küldésében fönnakadás történjék.

Az „Aradi Közlöny“-re bármely naptól fogva elő lehet fizetni. Egy hétig ingyen és bérmentve küld mutatványszámokat a kiadóhivatal.

Az ifjuság megrontói.

Arad, november 2.

A magyar ifjuság úgy a mint az a fővárosi egyetem hallgatóinak összességében is képviselve van, a korral járó jó és rossz tulajdonságai között — legalább előttünk — egy rendkívül rokonszenves vonással bír, és ez nem más, mint az, hogy ezen jó és rossz tulajdonságaiban híven tükröződnek vissza a magyar nép hibái és erényei. A temperamentum szélsőségei mellett a józan ítélet, a nemes ambíció állandósága és általánossága mellett a munkakerülés sürűen fellépő tünetei, az életcélok komoly mérlegelése mellett az élet javainak könnyelmű tékozlásig menő kockáztatása, ellenben a hivalkodó gőg határáig csapongó önértzet mellett rendületlen hite és vallása a jogegyenlőség nagy elvének és rajongásig menő istápolása a népszabadság és nemzeti nagyság ideáljának. A fejlődés törvényei szerint ifjuságunk e hibái kopnak, erényei pedig izmosodnak s nem volna hitünk a haladásban, ha nem remélnők, hogy többet érők lesznek, mint őrgeik most, kiknek helyét elfoglalandják, amint hogy ezek sem voltak annak idején jobbak a deákné vásznánál.

E bevezetéssel nem hizelegni akartunk a fiatalság hibáinak, hanem ellenkezőleg inkább csak igazolni saját elfogulatlanságunkat, midőn e helyütt azon aggodalmunkat vagyunk kénytelenek hangoztatni, hogy épen a budapesti egyetemi hallgatók által képviselt fiatalságunk körében oly irányzatok kezdenek tért hódítani, melyek ellenkeznek a magyar nép hagyományával, ellenkeznek a magyar nép jellemével, és ellenkeznek a magyar nép nagy érdekeivel, mely érdekek a nemzettestnek a testvériség, a jogegyenlőség alapján való egybeforrására vannak első sorban alapítva.

Mit kerülgessük? A takargatás és titkolódzás már úgy sem használ, évek óta látatlanná tette a beteges tüneteket az aggodó közvélemény s évek óta szélesebb és mélyebb sebeket vágnak ezek az ifjuság lelkületén. Itt az ideje nyíltan és őszintén oda szólunk a fiatalságnak: „Vigyázzatok! a felekezeti türelmetlenséget és a fajgyűlöletet terjesztik észrevétlenül, mesterségesen köztetek!”

Bizonyitanunk felesleges. A Luegernek küldött üdvözlő távirat magában eléggé bizonyítja, hogy sokan találkoznak már a fővárosi egyetemi fiatalság körében, kik jobban gyűlölik polgártársasáikat, mint a hogyan szeretik hazájukat, különben hogyan lehetne elképzelni, hogy nemzetünk legádázabb ellenségét, akkor, midőn a legtöbb piszkot és rágalmat halmozta a magyar népre, üdvözölték csak azért, mert az osztrák antiszemita irányzatnak feje, vezetője.

Ismeretesek a véres párbajokig kiéledett surlódások, melyek abból az alkalomból támadtak, hogy a fiatalság egy része az osztrák kamaszoknak sötét lelkű durvaságra valló ama mozgalmát akarta a budapesti egyetemi ifjuság körébe átültetni, mely a zsidó hallgatókat társadalmilag diszkvalifikálni célozta. Ismeretesek az egyetemi kör évenként megújuló elnökválasztása alkalmával az ifjuságot két táborra osztó mozgalmak jelszavai, melyek a testvériség, a jogegyenlőség ellenében, a másik oldalon a részint burkoltan, részint nyíltan fellépő fajgyűlölet jelében terjesztik fiatalságunk körében a gyalázatos osztrák mételeyt.

Ennek a ragálnak pedig nem szabad a magyar fiatalság körében állandósulnia, mert ez a fiatalság lesz idővel a nemzeti hagyományok letéteményese és a nemzeti aspirációk uttörője és előharcosa, ennek a feladatnak pedig felekezeti türelmetlenség, osztálygőg és fajgyűlölettel elméjében és szívében meg nem fog felelhetni.

Am az orvoslat egyik főfeltétele a helyes diagnózis, és erre nézve igen becses adalékkal szolgál a nemzet által kiebrudalt reakcionárius és klerikális Ugron-párt orgánumának két közleménye, melyek a vasárnapi számban egymást kiegészítve ugyanazon hasábon foglalnak helyet. Az elsőben az van a bámuló világnak hírül adva, hogy az ország tapsai között Szathmárról kiséprűzött Gabriel von Ugronnak az egyetemi fiatalság táklyás zenét készülni, és ily módon a nemzet azon igazságos ítélete ellenében, melylyel a reakció és ultramontanizmus zsoldjában álló kétkulacsos agitátort sújtotta, utóbbi rehabilitálni. A következő közleményben nagy meglepéssel van elbeszélve, miként abczugolta meg Timon Akos egyetemi tanárt a hallgatósága a tanteremben csak azért, mert a vallásszabadság renegát ellenségének, a klerikális Hock Jánosnak Mezőkövesden ellenjelöltjéül mert föllépni. Hiszen ha az a Timon Akos lett volna a klerikális, reformellenes renegát, és Hock János a liberalizmus képviselője, még akkor is határozottan elítélendő és kárhoztatandó lett volna a tanteremben a hallgatók részéről a tanár

ellen intézett ezen neveletlen durva tüntetés, így azonban egyenesen szégyenletes.

Nincs kétség benne. A budapesti egyetemi fiatalság körében fölbujánzó retrograd irányzat magvetői azon parlamenti pártkörökben keresendők, melyek a reakció-táborába történt átpártolásuk folytán veszni tért népszerűségüket a félrevezetett, a helyes ítéletében korrumpált fiatalság által akarták rehabilitálni. Midőn Apponyi Albert gróf legelőször nyilvánosan megtagadta a lelkiismeret szabadság ugyanazon elveinek megvalósítását, melyeket röviddel az előtt maga hangoztatott és tett aktuálisokká, s midőn elvtagadását országszerte megdöbbenés és rosszalás követte, ugyanakkor az egyetemi körben az ő arcképét felmagasztalták, mely aktusnak demonstratív politikai jellege annyira nyilvánvaló volt, hogy elensúlyozására Wekerle képét is hasonló tiszteletben részesítette a fiatalság liberális része. Azóta folyton nyomon lehet követni az egyetemi körben a retrograd ellenzéki korifeusoknak kultuszát és a politikájuknak megfelelő perverz irányzatot, és mindenütt rá lehet mutatni a főtenyezőkként szereplő diákvezetők szoros nezusára az ellenzék antiliberalis párt-töredékeinek irányadó férfaival vagy publicistáival.

Nem mondjuk, hogy a magyar fiatalság ne vegyen részt a politikai pártélet mozgalmában, s nem helyezkedünk a vasikalaposság azon rideg állás pontjára, hogy a fiatalság ne politizájon, hanem tanuljon. Ellenkezőleg meglepéssel látjuk, ha együtt dohban a fiatalság szíve a nemzetével; de ahhoz mégis csak nagy lelkiismeretlenség kell, hogy a nemzet virágát a reakció zsoldjában harcoló s e dicstelen harcz miatt diszkvalifikált vagy végkép elbukott frondörök becsületmentőivé tegyék, hogy célból a szabadság ideáljait a fiatalok szívéből rendszeresen kiirtsák s őket a jezsuitizmus diskant hangu dicsénekeseivé alacsonyítsák.

Reméljük, hogy az újabb merénylet, mely Ugron megfaklyászenéltetését impuálja az egyetemi fiatalságnak, kellő méltatásra fog találni magának az ifjuságnak körében. Lesz még annyi ereje kebelében a hagyományos magyar szellemnek, hogy kidobja a fészkebe rakott reakcionárius kakuk tojásokat. Elvárja a közvélemény tőle, hogy saját kebelében a társadalmi békét helyre fogja állítani, aminek minden esetre leghatályosabb eszköze lesz, ha az aktuális pártpolitika duló küzdelmeibe — már csak ezen béke kedvéért is — nem avatkozik.

Az új képviselőháznak megalakulása után közvetlenül törvényjavaslatot fog a pénzügy-miniszter benyújtani a jövő év első három hónapjában viselendő köztérhekre és fedezendő állami kiadásokra vonatkozó fölhatalmasítás tárgyában. Ez az u. n. indemnitási törvényjavaslat lesz a képviselőháznak első érdemleges tanácskozási tárgya, esetleg még a választóírási vita előtt, vagy annak megszűnésével.

Belépések a szabadelvű pártba. Podmanický Frigyes báróhoz, az országos szabadelvű párt elnökéhez, Fiuméből a következő távirat érkezett: A kormány választási programja alapján a mai napon megválasztván, tisztelettel értesítem nagyméltóságodat, hogy a szabadelvű pártba belépek. Tisztelettel B a t h y á n y Tivadár gróf, Fiume és kerületének orsz. képviselője. Szentgyörgy belépett a pártba Szapáry László gróf, Murassombat pártönkivüli programmal megválasztott képviselője.

Új mágnások. A hivatalos lap a következő legfelsőbb kérésről közli: Magyar minisztertanácsom előterjesztésére Lónyay Gábornak és Lónyay Elemérnek és törvényes utódaiknak a magyar grófi méltóságot s egyúttal ugy nekik, mint törvényes utódaiknak, az 1885. évi VII. törvény 2. §. c) pontja értelmében, az örökös főrendiházi tagság jogát adományozom. Kelt Budapest, 1896. évi október hó 29-án. Ferenc József s. k. Br. Bánffy s. k.

Tegyük le a mandátumot!

— Egy humoros indítvány. —

Arad, november 2.

Hogy Ugron Gábor és kised pártja rettenetesen el vannak keseredve a lezajlott és rájuk nézve végzetessé vált választások után, az érthető. Ok, akik mindenkor a nemzeti akaratra apelláltak, midőn a liberális küzdelemben a mostani néppárt elveit vallották megkapták a nemzettől az igazságos ítéletet. A mi vesztesség a mostani választásokból az ellenzékét érte, annak Ugronék az okai, akik a függetlenségi és 48-as dicső elvek alrosa alatt küzdöttek a reakció fegyverével. Ime, utólrta őket a nemzés. A magyar nemzet megmutatta, hogy tud lelkesedni a függetlenségi eszmékért, de megtéveszteni nem hagyja magát.

Persze, hogy Ugronék most nagyon el vannak keseredve, és elkeseredésükben ép olyan jellemző, mint humoros indítványt terjesztenek az ellenzéki képviselők elé. Egyszerűen azt szeretnék, ha minden most választott ellenzéki képviselő megcselekedné nekik azt a szívosságot, hogy letennék az olyan ehhez csn szerzett mandátumot.

Ezt az érdekes indítványt különben az Ugronpárt erdélyrészi közlönyében, a kolozsvári „Ellenzék“-ben olvastuk először és utána szószerint az „Arad és Vidéke“ vasárnap számában.

Hát azt értjük, ha az „Ellenzék“ a Bartha Miklós lapja dühöng. Elég oka van a fogsikorgatására, mert se Bartha, se Ugron, se a két alelnök Szederkényi Nándor és Kun Miklós nincs a parlamentben, de Ugronpárt sincs tulajdonképen.

De miért haragszik annyira a mi lapársunk, az „Arad és Vidéke“, mely ugy hisszük, nem Ugronék, hanem a Kossuth-párt szószólója, hogy az „Ellenzék“-nek tájékozódással megeresztett durvaságait a hivatalnokok ellen minden változtatás és megjegyzés nélkül átveszi??

Igen, miért haragszik?

Az országban az Ugronék kétlelkű politikájával szemben a közvélemény Kossuthék tisztult, egyenes felfogásának elégtételt adott. Nem hódítottak, de körülből megmaradtak, a hogy voltak Kossuthék számban. Nem hódíthattak ők sem, mert a közvéleménynek nagyon is sok oka van megerősödött hittel bízni abban a politikában, mely az országot a fejlődésben a kiegyezés alapján viszi előre.

Vagy azért haragszik olyan nagyon az „Arad és Vidéke“, hogy beáll még az Ugronék humoros indítványának a hirdetői közé is, mert Aradon a függetlenségi párt jelöltje elbukott?

Minden alkotmányos küzdelemben valakinek el kell buknia és minden tisztességes alkotmányos küzdelemben a kisebbségnek tisztelettel kell meghajolnia a többség előtt. Az aradi választás ilyen tisztességes volt, minek bizonyosságul mindjárt az eredmény kihirdetésénél kijelentette a kisebbségben maradtak vezetője, Keresztés Gyula dr. hogy meghajlik a többség előtt. Ezért a loyaltásért mi is meghajtottuk másnap előtte és a párt előtt zászlóinkat. Természetesen nem jutott eszünkbe egy pillanatig sem, hogy Keresztés Gyula nyilatkozatában lemondást keressünk. Sőt természetesen találjuk, ha a kisebbségben maradt ellenzék tovább is küzd elveikért, hisz mi a győzelemhez jutott szabadelvűpárt sem rakjuk ezután elveinket letétbe, hanem itt őrizzuk mindnyájan lelkünk mélyében, hogy állandóan tettekre buzdítsanak bennünket.

Honnan ered hát most egyszerre ez a lemondás és hozzá a egyetlen düh mindenki ellen, a ki a szabadelvű pártban van és különösen az államhivatalnokok ellen, a kiket Barthákkal „nyomorult existenciák“-nak tisztelnek meg.

Hiszen épen az „Arad és Vidéke“ maga vallotta be a választás után, hogy vereségének oka jó részben a saját pártjában van. Es maga mutat rá a párt bajaira, melyek kebelében az indolenciát teremtették meg. Ha tehát akkori cikkében nagy igazságtalanság volt a támadás a „kéjvelő mámorban“ épen nem ringatózó szabadelvűpárt hivatalnok tagjai ellen, most több az igazságtalanságnál ez a kölcsönvett támadása.

Ha olyan sok belső baja volt az aradi függetlenségi pártnak mint lapársunk akkor még bevallotta és a városban mindenki tudta — mint szintén lapársunk vallomásából megerősítve látjuk — hogy Péterffy Antal csak önfeláldozásból a zászló becsületéért lépett fel, csudálkozhatni-e akkor, ha az intelligens hivatalnokoknak nem lehetett kedvük beállni a veszekedők táborába? Arról nem is szólva, a mit lapársunk talán még is meg fog engedni, hogy nemcsak a kisiparos és külvárosi földműves alkot magának önálló véleményt a világ folyásáról, hanem az iskolázott „nyomorult existenciák“ is, a kit államhivatalnoknak hívnak némelyek. Ez az önálló vélemény pedig ilyen „nyomorult existenciák“ lelkében is lehet annyira a szabadelvűség szellemétől áthatva, hogy ellenállhatlan vágyat érezzen odaállni, a hol egyes szintű frázisok helyett következetesen szabadelvű tetteket lát!

Ha tehát az Ugron szolgáló „Ellenzék“-től csak humoros az indítvány, melynek végső részét itt közöljük, a Kossuth-párt lapjától neveltséges a kívánság, hogy képviselői tegyék le a mandátumot.

Különben a vezércikkelynek a dolog érdemére vonatkozó része a cáromkodások nélkül így hangzik:

A helyzet nem a reorimináció kötelességét rója reánk, hanem a komoly megfontolást, öntudatos elhatározást és bátor cselekvést.

Itt az ideje, hogy megvalósítsuk Bartha Miklós indítványát, a melyet az 1884 évi hasonló jellegű képviselő választások után követendő magatartására nézve tett.

As ellenzék parlamentarizmus küzdelemének nem lehet tovább cséjja és eredménye. Hagyjuk hát annyiban az egész parlamentarizmus komédiát. Tegyele minden ellenzéki képviselő a mandátumot. Hadd élvezzék háborítatlanul győzelmét a kormány. Mi ne fessélyessük jelenlétünkkel a győzelmű lakoma háborítatlan elköltését.

Meg kell mutatni az európai közvéleménynek, hogy a kormány politikája evezette Magyarország parlamentarizmus életét az abszurdumig. Tudtára kell adni a királynak, hogy a Bánffy győzelmével a parlamentarizmus elvesztette tartalmát. Assal, ha az a pár ellenzéki képviselő még tovább folytatja a meddő küzdelmet a mai rendszer ellen, nem tesz egyebet, mint a jogosság és tisztesség látsszatát adja a legbrutálisabb erőszaknak, a leggyalázatosabb hazugságnak.

Ne szolgáljuk hát a parlamentarizmus küzdelemben való részvételünkkel a parlamentarizmus végleges lejáratásának szomorú munkáját, hanem vegyük fel azt a vértet, mely minden legerősebb védelme volt a hatalmi erőszakkal szemben nemzetünknek. Legyen ez az elkövetett gasságok ellen emelt tiltakozás egyetlen feladata az ellenzéki képviselőknek és adjanak súlyt e tiltakozásnak assal, hogy felvessik a reájuk kényszerített passzivitást.

As „Ellenzék“ főntebb méltatott cikkére a „Kolozsvár“ legutóbbi számában „Több állami tisztviselő“ aláírással a következő nyilatkozat jelent meg:

T. Szerkesztő Ur!

„A fehér rabszolgák“ ozimen a osztörtöki „Ellenzék“-ben egy piszkos cikk jelent meg, mely megbotránkoztat minden tisztviselőt s nem hisszük, hogy legyen még Magyarországon oly elvetemült lap, mely annyira lealacsonyítani igyekeznék ezt a nagy és tekintélyes testületet. Legyen meggyőződve az „Ellenzék“, hogy abban a cikkben használt kifejezések teljesen az ellenzék párthiveinek egy részére alkalmazhatók, mert a tisztviselők egytől-egyig meggyőződésből és presszió nélkül szavaztak és mint intelligens józan eszű hazafiak nem tartozhatnak egy olyan ellenzékhez, mely saját elveivel és ön magával nincs tisztában, s Magyarországon fejlődésének útjában áll. Szerít-számát nem tudni a sok árnyalatnak, csak mint egy régi ellenzéknek árnyai járnak házalni szerteszét az országban.

Azt az indítványt tesszük, hogy tekintettel az „Ellenzék“ hetek óta tartó aljas támadásaira, hívjunk össze gyűlést, — belevonva a vasuti, megyei és városi tisztviselőket is, mert a támadások ezek ellen is irányulnak — s verjük vissza azokat az alávaló gyanúsító rágalmat s találjunk módot teljes megbotránkozásunk és megvetésünk kifejezésére.

A választások

— Saját tudósítónktól. —

Ugron Gábor, a vezérei és alvezérei után elbukott a párt kemény pennájú alelnöke, Bartha Miklós is Gyulán. Hiába sietett le segélyére az egész „párt“, bukását a szabadelvű Terényi Lajossal szemben meg nem gátolhatták. Elcselt és estével teljessé vált az Ugron-párt végzete, a mely elpusztult a küzdelem viharában. Az a néhány ember, a kinek sikerült megmentenie a mandátumát, mintha csak azért maradt volna meg, hogy legyen, a ki sirassa a klerikális szélsőbal megsemmisültét.

Egész éjjel mozgalmas élet mutatkozott Gyulán. Este megérkezett Polónyi Géza, a Bartha párt bizalmi férfa, kit a vasutnál küldöttség fogadott Bács pártelnök vezetése alatt. Polónyi sorra járta az ellenzéki tanyákat s lelkesítette a választókat. Terényi érdekében Gajár Ödön, a „Nemzet“ szerkesztője érkezett Gyulára.

Nyolcz óraker szápen vonultak a pártok s eddig semmi szavargás nem volt a választásokon. Dukay Béla választási elnök megéjti a sorshuzást s Terényi nevét húzza ki. A belváros tehát sűrű egymásutánban kezd szavazni Terényi Lajosra.

A Terényi párt következő bizalmi férfiakat jelentette be: Szénássy József, Gajári Ödön, Molnár Ödön; Bartha pár

bisalmi férfiai dr. Frankó László, Polónyi Géza. A választási helyettes elnök: Schmidt József. A szavazás mérlege a következőképpen mutatott:

Tizenegy órakor Bartha 9, Terényi 187. Fél tizenkét órakor Bartha 67, Terényi 268.

Attól kezdve még hevesebben folyt a küzdelem s a kortesok egész raja kapacitálta az urnák előtt gyülekezett, vagy otthon maradt választókat. Délután 3 órakor Terényi többséggel lecsapott 45-re: Terényi 406, Bartha 350.

Később oly ügyesen dolgoztak Bartha kortesei, hogy a külömbiség csaknem egy órán keresztül 6-7 volt Terényi előnyére. A sárórát azonban hét órakor kitűzték és a szabadelvű párt tartalékja (25-30 ember) egy szálig leszavazott, míg Barthára az egész sáróra alatt 6-8-an szavaztak.

A Bartha párt — mint tudósítónk írja — minden lehető elkövetett a győzelemért s a terrorizmus összes eszközeit felhasználta. A Terényi-párt nyugodtan fogadta az ellenzék erőlködését s bizottl a győzelemben.

A sáróra kitűzésekor a Bartha-párton lévők közt a legnagyobb izgalom uralkodott. Minden erejüket megfeszítve, eszeveszetten futkostak választók után. A választási elnök nyolc órakor kihirdette az eredményt: Terényi Lajos kapott 541 Bartha Miklós kapott 510 szavazatot s így Terényi Lajos 31 szótöbbséggel megválasztatott a kerület képviselőjévé.

A liberális polgárság körében a választás eredménye miatt nagy az öröm és lelkesedés.

Választási mérleg.

— A szabadelvűpárt diádala. —

A választások négy első napján 406 mandátum sorsa felett döntött az ország választóközönsége. Ebbe a számba bele van számítva az a tíz mandátum is, ahol az abszolút többség hiánya (8 kerületben), a választás megszakítása (Varinban,) vagy a szavazatok egyenlősége miatt új választás lesz. Mandátumot adott tehát 395 kerület.

Megválasztottak:

Szabadelvű párti	275
Nemzetipárti	37
Pártonkívüli	10
Kossuth párti	42
Ugron párti	6
Pártonkívüli függetlenségi	3
Néppárti	21

Ezek szerint	Nyert	Vesztett
A szabadelvű párt	80	17 kerületet.
A nemzeti párt	8	39 kerületet.
A Kossuth párt	16	20 kerületet.
Az Ugron párt	8	84 kerületet.
A néppárt	21	1 kerületet.

Ugron arczképe.

— Tönkre ment teleplezés. —

Jóval a mostani választások előtt, mikor az Ugron-párt még eirontott gyomorral sem álmodott arról, hogy a halottak napján neki is szomorú kötelességet kell teljesíteni, a 48-as és függetlenségi anyapárthoz az a terv vetődött fel, hogy a vezérnek, az elnöknek az arczképet meg kellene festeni. Az Ugron-párt ebben az időben erősen, hatalmasnak képzelte magát s az a hit birtatta, hogy az új választásokból megismosodva, megnöve kerül ki. Az Ugron lás erősen tartotta magát s majdnem az egész párt azt hangostatta, hogy Ugron Gábort ünnepelni kell.

Mikor aztán az arczkép ötlete felmerült, ellemondás nélkül kimondták, hogy a vezér arczképet elkészítetik. Es a rendelést meg is tették, nagy fantáziával szinezve ki az arczképleplezési ünnepélyt, melynek a választások után kellett volna megtörténni. A festő, akit a nagy földadattal megtisztáltak, egész ambícióval fogott a munkához s a vezér alakja mihamar tetszetősen domborodott ki a vásznon, amely talán büszkeséget is érzett, hogy az erdélyi kalapácsot rá festették.

A míg a piktor erősen dolgozott a képen, aminek az Ugron-pártnak legsebbe falát kellett volna díszíteni, addig persze nagyot fordult a világ. Októbernek örökre gyászos emlékezetű 28-ika letarolta az Ugron-mezőt, hogy 29-ike a vezér szereplésének és dicsőségének is végét vessen. Az Ugron-párt halottjainak száma szapo-

rodott, még pedig annyira, hogy ha a megmaradtak azok sírjára halottak napjára koszorút akartak vinni, legalább is hármat kellett csipelni mindegyiknek. Megritkult a sor s a megritkultak sorából maga a vezér és hiányzott.

Ily körülmények között természetesen fölvetődik a kérdés, hogy mi lesz a megrendelt arczképpel, amely talán már késsen is van? Mi lesz a teleplezési ünnepélyvel, mikor nincs vezér és alig van párt? E kérdésre bizonyára a jövő adja meg a választ, amely iránt annál is nagyobb az érdeklődés, mert nem lehetetlen, hogy az Ugron-párt töredéke a kör helyiségét is fölmondja s így még hely sem legyen, a hol az arczképleplezés nagy ünnepélye végbe menjen.

Szarvas. Csáky Albin gróf vasárnap mondott programbeszédet Szarvason. Oda utaztatában Mező-Turon Kontur József vezetésével küldöttség várta, Szarvason pedig Salos Ferenc takarékpénztári igazgatóval szülővárosi bandérium s a város nagy közönsége fogadta. Programját a szinkör udvarán mondotta el. Az összes pártok politikai működésének bírálata után szót a szabadelvű párt tevékenységéről a gazdasági kiegyezés megújításában. A kvóta kérdésében Falk renunzióját elfogadta, az osztrákok követelését eszeveszettségnek mondotta, de, nehogy a király személyét kelljen a politikai kérdésekbe bevonnai, a kvóta csekély fölemelését elfogadja. Este lakoma volt.

Választási utóhangok.

— Levél a szerkesztőhöz. —

— Pankota, november 21.

„Egy háromcentiméter hosszú, a bőr egész vastagságát átható, szakgatott szélű, félcenzi-méternyire tátongó „folytonossági hiány“ a fejemen emlékeztet a most lefolyt alkotmányos időkre.

Mikor véget ért a választás s kihirdették, hogy dr. Takácsy lett a követünk, kit szívünk sugallatát követve, magunk szemeltünk ki magunknak, egy elkeseredett hazafi, ki a „nemzeti párt“ részegítő elveit szivhatta magába főbekollintott egy jó nagy kövel s abba a szerencsés helyzetbe juttatott, hogy vérem folyhatott a szabadelvűségért, a hazáért. Sebem most is sajos még soká fogom viselni az ellenfél lojalitásának nyomát, de azért meg tudnám ölelni azt a jó hazafit ki beverte koponyámat, szivemre tudnám szoritani, mert nélküle nem tudtam volna beigazolni, hogy a szabadelvűség eszméjeiért — ha kell — vérem is kész folyni.

Az első perozben, mikor a sötétben fejemhez vágta azt a követ, elszedültem. Mikor visszatért öntudatom egyuttal a büszkeség érzete is eltörtött, mert én egyedül dicsekedhettem, hogy életem is koczkán forgott, akkor mikor jelöltünk dicsőséggel képviselővé választottunk.

Szép napok voltak ezek, hála Istennek, hogy véget értek! Míg a választási mozgalmak közepette szivvelékekkel azon fáradoztunk, hogy a szabadelvűség dicső zászlaját győzelemre juttathassuk, nem fogtam tollat, mert elfoglultsággal, korteskedéssel vádolhattak volna. Most, hogy véget ért a harc s már bevégezett s megmásíthatatlan ténynyel állunk szemközt, nem tagadhatom meg magamtól, hogy egy pár reflexiót ne tegyek a lefolyt választási küzdelemre. Sok tekintetben érdekes és tanulságos volt e mozgalom, megérdemli, hogy vissza tekintünk rá.

Erdekessége ott kezdődik, mikor a parlament berekesztése után szóba jött ki legyen a kerület jelöltje. Egy Antonessku nevű általunk nem ismert urat akarták felléptetni. Ismeretlen lévén előttünk, nem fogadhattuk bizalommal az ajánlatba hozott jelöltet, bár elieue mi kifogást sem tudtunk emelni. Ohajtottuk kerületünk mandátumát oly egyénre bízni, kiben garancziákat birtunk, hogy bizalmunk méltó letéteményese leand, ki a szabadelvűség igaz bajnokak s ki egyéni kiváltságainál fogva hivatva van a törvényhozó testületben helyet foglalni. Megtörtént, hogy nem a jelölt keresett kerületet hanem a kerület választotta jelöltjét szabadon, szive sugallata szerint. Jelöltünk, most már képviselőnk szokott szerénységével ki akart térni a feléje irányuló bizalom elől, de szerénységével azonos hazafiasága végre is engedett a választók kérésének. Igen! mi kerestük, mi választottuk

öt magunknak s én boldognak érzem, magam hogy én is azok között lehettem, kik első gondoltunk s reá.

Hogy aztán hazajöttünk s elmondtuk elvtársainknak a történeteket, mindenütt a legőszintébb rokonszenvvel, lelkesedéssel fogadták dr. Takácsy jelöltségét. A kerület minden közönségében hol a szabadelvűségnek igaz hívei vannak, öröm kelt e hírre, kitűzték büszkén a trikolor, melyet jelöltünk neve díszített.

Mindentűtt lelkesedéssel fogadták Takácsy jelöltségét, csak Pankotán akadt egy pár önmagával s az egész világgal meghasonlott ember, kik nem éppen a legtisztelőre méltóbb indokokból képeztek ellenzéket. Aki ennek az ellenzékiségnek genesisét ismeri, az nem nagy tisztelettel viseltethetik az illető ellenzéki korifeusok politikai hitvallása iránt. Anyagi előnyök és egyéb subjektív érdekek voltak az ellenzékiségnek rugói. Voltak, — nomina sunt odiosa — kik a képviselő választást alkalmas módnak tartják arra, hogy magunknak „alkotmányos hasznót“ biztosíthassanak. Egyszerre fordultak a függetlenségi és nemzeti párt fővárosi végrehajtó bizottságához s kértek „alkalmas“ jelöltet. Ugy gondolkodtak, hogy a kettő közül azt léptetik majd fel, kiben több garanciát látnak titkolt céluk elérésére. Ez is bizonyoságot tesz arra, néve, mennyi komolyságot lehet politikai nézeteknek tulajdonítani. Azok kiknek mindegyik függetlenségi, akár nemzeti pártjelölt, politikai érettséget nem igen árulnak el.

Kossuth Ferenc Dr. Székely Bélát a „Szabad Szó“ felelős szerkesztőjét ajánlotta a kerületnek. Ha Kossuth ismeri vala a viszonyokat bizonyára indignációval fordul el a keresőtől s megmondja nekünk, hogy a függetlenségi párt eszméi sokkal magasabbak semhogy megengedhetné, hogy hamis ezim és a függetlenségi párt özégére alatt „üzleteket“ csináljanak. Es dr. Székely nem ismerve az embereket, beleugrott a jelöltségbe, de azonnal vissza lépett, mihelyt meggyőződött, hogy ezek a jó urak nem eszmékért, nem ideális célokért lelkesülnek, megértette, hogy ezek az urak pénzes zacskót, nem 48-as idealokat keresnek. Igazán komikus volt a helyzet. Nagyhangu ígéretekkel összeverbuváltak egy pár választót s még több választói joggal nem is bíró vidéki atyafit. Hirdették, hogy lejön maga Kossuth Ferenc is és erre elmentek azok is, kik nem tartoznak a 48-as párthoz, de azért élvezettel tudják hallgatni a nagy szónokot. De minő csalódás! Kossuth Ferenc és Székely dr. helyett megérkezett Tisza Lajos néhány aradi urral. Ezek aztán elmondották, hogy Székely dr. tiszteli az urakat, de nem kér a neki szánt kirúntetésből. Keressenek más jelöltet, mert ő nem rendelkezik azon „eszközökkel“ melyeket a pankotai függetlenségi kapacitások sürgettek levélben is meg telegraphozok.

„Egye meg a csoda a rongyos zsidóját“ mondták a testvériesség, egyenlőség pankotai hívei s rögvéstkosokra is füve áthajtottak Borosjenőbe, hol éppen a nemzeti párt sok jeles vezérféria tartozkodott, mert Vászár helyi László programbeszédét volt megtartandó. Ott aztán előadták, hogy „nekik“ jelölt kell. Legjobban szeretnék volna ugyan ha Solyomossy báró lépett volna fel ellenzéki programmal, mert ez kvalifikálva van „minden tekintetben“ a jelöltségre, de miután sem Solyomossy báró sem Wenckheim gróf nem akart vállalkozni, kocsira tették Kerényi dr.-t s vitték megukkal. Kerényi elfogadta a jelöltséget nemzeti párti programmal s az elvű választók, kik reggel Kossuth Ferenc 48-as eszméit akarták áhitattal hallgatni, ugyan az nap délután testtel-lélekkel esküdtek a nemzeti párt zászlója alá. Ilyen következetesség csak Pankotán terem.

Történt azonban, hogy Kerényi dr. is észrevette a nagyon üzleti irányu ellenzéki hangulatot s megjelenését programbeszédre híában várják vala, bár ékes zeneszóval vonulának az indóházhoz előbe s a pankotaiak ismét jelölt nélkül maradtak. És mi történt ez után? A bfa l Ferenc ur, ki a Székely-féle 48-as függetlenségi pártnak vala társ elnöke, az ő kebel barátjának Páin dr.-nak bölcs tanácsára, maga lépett fel nemzeti párti programmal kijelentvén, hogy ő szívesen áldozza fel magát s az iránta nyilvánuló bizalmat elfogadja, de egyuttal kijelenti, hogy ő fel anynyit kíván költeni, mint boldog emlékü két elődje.

Volt aztán nagy öröm az ellenségi táborban. Csapra verték a legnagyobb hordót, melyet még Abfall legény korában maga csinált és itt egy nagyot és hosszút, hogy még a keresztámeszi Shylock, Hirois ur is rosszul lett, pedig ő most ivott életében először bort az Abfall nagyobb dicsőségére.

Programbeszédet Abfall nem tartott, levitte választóit a pinczébe s ott megmutatta azoknak elveit. Minden hordóra reá volt írva nagy vörös betűkkel „in hoc signo vinces”, de a hordókat csak a győzelem után ígérte felbontani, addig titokban kívánta tartani a hordókba rejtett politikai meggyőződését.

Ezalatt mi Takácsy pártiak nyugodtan vártuk a választás napját. Osóndesen, a szabadelvű párt méltóságához illő komolysággal vonultunk a szavazáshoz. Es 1158-an nyíltan kijelentettük, hogy mi a szabadelvű párt elveit tartjuk a haza boldogulására esélyesnek s Takácsyt kívánjuk megbizni, hogy esen hitünknek a parlamentben legjobb meggyőződése szerint hozza kifejezésre. Dacára annak, hogy előre is kétségtelen volt győzelmünk, dacára annak, hogy a biztos győzelem tudatában léptünk az urnához, higgadtan tettünk eleget alkotmányos kötelességünknek. Az ellenpárt vereségének előérzetében olyan magaviséletet tanúsított, minőt csak csócseléktől várhatni. Csavargók, suszterinasok, résszeg vénasszonyok egész nap éktelen zajt vertek, szidalmaztak minden arra menő Takácsy-pártit es dr. Pain a pankotai körorvos nem restelte ezt a sőpredéket lázítani. Saját pártjának jobb érzelmű tagjai is megbotránkostak viselkedésén. Annyira dühöngött, hogy a választási elnök kénytelen volt letartóztatással megfenyegetni.

Szerencse, hogy a csócseléknek több esze volt, semhogy a katonaság beavatkozását provokálta volna. Ha Pain dr. olyan lelkiismerettel viselné betegeli sorsát szíven, mint a milyen melegen tette magáévá Abfall ügyét, bizonyára több elismerést szerezne a világ előtt, mint a mennyi dicsőséget szerzett magának jellemzett fellépésével. Lehet, hogy így gondol népszerűsége szert tenni. Nekem azonban kedvesebb, ha az a csócselék még háromszor beveri a fejemet.

Hála Istennek, hogy véget ért a választás napja. Örülök, lelkem nevet, hogy képviselőnké választottuk Takácsy dr.-t, az a seb, melyet a Pain dr. által harangurozott csócselék vert a fejemen, hadd vérezzék tovább, nemesebb ügyért úgy sem folyhatna vér!
Dixi quod dixi et salvavi animam!

KRMA.

Thorma képe Aradon.

— Saját tudósítónktól. —

Thorma János, a zseniális fiatal festő, az „Aradi vértanúk” című nagy képét 30 napon kiállítatja Aradon s a tiszta jövedelmet a szabadságharosi ereklyemuseumnak engedi át. Azt hisszük, Aradváros hazafias közönsége megfogja ragadni az alkalmat, hogy a nemes célra való tekintetből is minél tömegesebben megtekintse ezt az óriási érdekes vásznat, mely a mi falaink között lejtészedott nagy vragoediát örökíti meg. A nemes célon s az igazán szép képen kívül megérdemli a rokonszenves, hazafias fiatal festő is ezt az érdeklődést.

A Budapesten nagy feltűnést keltett képen az október hatodik gyászorából az a jelenet van a képen megörökítve, amidőn a kötélhátra itélt kilencz tábornokot kivégzik. A historis ebben egy szépen kiczirkalmazott geometrikus jelenetet nyújtott a művésznek. Sorjába állított kilencz bitófa előtt sorjába állított kilencz hóst; a művész megragadta az adott valóságot, amely másnak nem kellett, és lelkének proczesszusában szimbolumot csinált a képen, mértani anyagból. A képen egy kivégzési jelenet borzalma helyett a nemzeti halálnak fehér szárnya terjeszkedik; a művészi eredetiség magas mértékére először is ez a tranzformáció hívja fel a néző figyelmét.

Az aradi sáncok fölé felhős reggeli égboltozat borul; teli októberi párával, széttörő napfényvel. A sugarak aztán kiválogatják azt amit a művész meg akart aranyozni. Kilencz alacsony bitófa közül a legelőli álló-

nak van már haldoklója, az is mártírrá aranyozva. Póltenberg tábornok feje reá esik a világosság glóriának és a fényben szentek fehér karikájává lesz a kötél, amelyet a delinkvens fejére igazít egy vöröstrakkos hóhér. A vértanú lábánál még a karinges pap és egy háttal fordult otremba pribék egészíti ki a megrázó csoportozatot: förtelemből előkerült durva alak, a mártír szentté avatott teste mellett maga az élet, maga az erőszak. Olykor így bukik el a jó, szemük látára a többi tehetetlen jóknak.

A többi tehetetlenek szeliden felosztott perspektívából nézik az elsőnek kivégzését. A bitófával szemközti van a nyolczak csoportja. Legelőli Nagy-Sándor József nyulánk katonas alakja mögötte a Damjanich kifogott szekere. A saroglya mellől előbukik az öreg Török megtört fehér feje, azután Vecsey karakterisztikus, túrtós frizurája. Aulich, Knezics, Láhner állnak mellettük, összefogozva, lehajtott fővel; szürke meg kékes polgári ruhában mindnyájan, csak előli a kocsi rudjánál tündöklök Leiningen gróton a diósége barna attila. Kimagaslak a csoportból Damjanich fehér köpönyeges alakja. Ül a szekéren, átszellemült vértanúfejjel egy vonalban tündöklök a kereszt, amelyet egy másik zokogó gyóntató pap tart a magasba. A papok fehér superpelioimusz alakjaiból még kettő-három élénkíti a színházat. Egy a nyolczak csoportja és a bitófák között áll, kettő a szekér rudján innen.

Jobbról kezdve nyílt négyszögbe indul a kivonult katonaság; idomtalan nagy osákos, fehér kabátos alakok, a bitók mögött a távolba mosóda. Csend az egész képen, apoteosis-hoz illő. Thorma a János forrongó ifjú tehetsége nagyot produkált, a koncepció eredetiségét, a historiai ördöklés megkapó idealizálását. Táviatát és rajzát még tökéletesebbé teszi majd az idő.

A képszerdától november hó 4-től kezdve lesz látható a polgárfiúiskola disztermében. A belépti díj 30 kr, mely mint említettük, a már most is annyira gazdag s az országban páratlanul álló szabadságharosi ereklyemuseum javára esik.

IDŐJÁRÁS.

Légszomsz: reggel 7 órakor 756.6 milliméter. délután 2 órakor 758.6 milliméter. Némérés: reggel 7 órakor C° + 18.8, délután 2 órakor C° + 17.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor DK. 5. Felhőzet: reggel borult, esik, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távíratát szerint a mai napra a következő időjárás várható:
— November 3. —
Borus. Ködös. Helyenként csapadék. Hőstályedés.

HIREK.

Arad, november 3.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gvv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.05
" svv. de.	11.30	" svv. du.	8.55
" tv. du.	3.56	" gvv. este	6.52
" svv. este	9.35	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra sv. reg.	5.10	" svv. este	8.47
Tóváros sv. reg.	6.30	Tóvárosról vv. reg.	6.54
" svv. du.	4.30	" gvv. reg.	8.08
" gvv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Seborsinra vv. du.	2.30	" svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	3.12
" svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.48
" vv. du.	5.—	" svv. du.	3.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	3.46	Szegedről svv. de.	8.45
" vv. du.	4.10	" svv. este	6.42
M.-Halmágyra svv. reg.	6.55	" svv. éjjel	10.25
" svv. de.	11.55	M.-Halmágyról svv. de.	8.08
" svv. du.	4.50	" vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.20	" svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.50

November 3. Kedd. Róm. kath. naptár: Viktor. — Protestáns naptár: Viktor — Görög-keleti naptár (október 22.): Albert. — A nap kél 6 óra 49 percokor, nyugszik 4 óra 38 percokor. — A hold kél 4 óra 39 percokor, nyugszik 8 óra 38 percokor.
November 3. Aradváros rendkívüli kösgyűlése délután 4 órakor.
November 3. Az aradi korosolyásó egyesület kösgyűlése délelőtt 11 órakor (Kasszinó.)

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Sirok ünnepe.

Arad, november 3.

Kik itt járunk fenn az isten szabad ege alatt, hol hull reánk a nap áldó fénye, kik itt az indulatoktól hajtvá gyűlöljük és szeretjük egymást keblünk összhangos érzésével, a kegyelet áldó hangulataival gondolunk im azokra, kiket néhány araszmagos rög választ el tőlünk oda lenn.

A sirok ünnepe a műveltségben haladott kereszténység kultuszává lön.

S felkelnek a virágos kertek, s kíváncsolnak a pusztaságos temetőkre; az elnyiló őszi rozsák ott lehelik ki illatban lelküket a halottak háza felett.

Májusban az élők, mi, felvirágozunk szelős, tágas csarnokainkat, tükröz ablakos palotáinkat. S mikor a viruló évek vége közeleg a halottak háza, az ő szűk portáik ékesednek fel virágokkal. Amaz a hajnal, emez az alkony, ott a tavasz, itt az ősz hozza meg illatos áldozatát.

Kicsiny kis aproság, alig öt hat éves emeli a nagy sirkoszort haza felé a vásártérről, a „piacszől”. S beszélget édes anyjával elhunyt kis testvéréről, a „Pistikéről” ki a temetőben fekszik, s várja, hogy hozzá kimenjenek. S úgy érzi az élő testvér, minha a holt testvér örvendezszenék előre a koszorunak, az ő látogatásuknak, mint hajdan, ha otthon együtt várták a piacszől haza édes anyjukat, ki hozott nekik mézes bábót, édességet, piros selymes gyümölcsöket.

S a felviradó emlékezet az élők lelkében megnyugtató érzést teremt; a felviradó emlékezet megerősíti a valaha együtt éltek között a nagy elválás után is az egytűvé tartózság lánczaát.

Szép ünnep a sirok ünnepe. Elő a halotthos kíváncsol, s el beszélget vele. A lobogó mécsok, melyet oda helyez a szeretett halott halomára, a kegyelet földi csillagaiként égnek. Talán leárad azokból a hő, talán levilágítanak, azok a nyirkos földön át, a koporsók szobájáig.

E napon a halottak megjelennek és élnek közöttünk.

E napon oda roskadtunk, oda halunk mi élők a halottak mellé s elmélkedünk arról, mikor majd mi is leváncsolunk az élet országának ama másik felébe, honnan csak tovább és tovább, de vissza semerre sem vezet az út.

A koszoruk a fejfákon, a koszoruk a sirokon átölelik szellemünket a halottak szellemével a temető nagy ünnepén.

Egész nap beláthatlan sorban zárandokol az aradi közönség a temetőbe. Hiszen csaknem mindenkinek van halottja, s mindenki felakartta ékesíteni szereteti sirját egy-egy koszorúval imát mondani a gyertyák pislogó fénye mellett a megboldogult csendes nyugvásáért.

Az ezer és ezer sok sir valóságos fényárban uszott: az őss összes virágpompáját gótt láttuk töméntelen koszorúban. Gyönyörűen fel volt ékesítve Boros Beni, Tabajdi Károly volt főispán, Salacz Gyuláné az Andrány család, Najahtnebel Odönné, Darányi János dr. Pareoz István, Szontagh Gyuláné, a Scherocz, Habereger és Guttyah családok sirja és ki tudná még itt elsorolni, melyik nem.

A lövész-egyesület gyászünnepeket tartott a temetőben. Megkoszorúzták Nára y Imre és Kövér Gábor sirját, ahol Kovács Vincze és Rausch Kálmán tartott megindító emlékbeszédet, majd a „Szárnyaskerek”-dal-kör adott elő gyászdalokat.]

Halottak napja, az emlékezésnek e felszentelt szép napja, leszállott F ó r i s s Pista sírjára s odagyűjtven az elhagyott pályatársak és jó barátok csoportját, feltámasztá egy pillanatra annak a jókedvű, derék színésznek az alakját, kit elismerés, szeretet környezett rövid pályafutásán keresztül.

Tegnap délután két órakor záródott ki a menet a sírhoz, melyet már ekkor nagyszámú közönség vett körül. Az ünnepélyt Tompa Kálmán nyitotta meg emlékvesséssel, mely a jelenlévőkre mély hatást gyakorolt. Azután felcsendült egy vig nóta, az utolsó melylyel a haldoklónak utolsó kívánságát teljesítették: „Nem vagyok én senkinek sem adósa” az ő nótája.

Az ének elhangzása után két szép koszorut helyeztek a sírra. Az egyiket az aradi színészek nevében B á o s Károly tette le rövid beszéd kíséretében, a másikat a vigszínház aradi tagjai nevében B ó n a s s é k i Gusztáv. A gyönyörű koszoru szallagján a következő felírás volt olvasható: F ó r i s Pistának — D e l l i Emma, G á l Gyula, B a l a s s a Jenő, F e n y v e s s y Emil, G y ö n g y i Izsó, B a r n a Izsó.

Végül a jóbarátok nevében H r a b o v s z k y Lajos hírlapíró szavallta egy magasszárnyalású alkalmi költeményét, melyet a hallgatóság könyezve hallgatott végig.

— **Boros Beni sirjánál.** Először csilant meg a ködös novemberi napnak felhői közül a bágyadt, halavány napsugár az idén azon a síron, a mely az oly feledhetlen emlékü kiváló jelesünk, az egész megye s a politikai világ által méltán megsiratott B o r o s Beni porladó hamvait takarja. — A sírok komoly látogatói megütődve állottak meg a kripta előtt, mintha még most sem akarnának beletörödni abba a gondolatba, abba a szomorú tudatba, hogy Boros Benit csakugyan elvesztettük, csakugyan meghalt volna ő, a ki, míg élt, mindig és örökké a közjő, a mi boldogulásunk, haladásunk javára szentelte idejét, tenomenális tehetőségét. De ott a rideg sír, ott a gyász sötét jele, a mely felráz bennünket az elgondolkodásból. Es ott a mélyen megtört, hulló könyvek özönébe fult vigasztalhatlan özvegy s ott a hat apró gyermek, a hat kis árva, a kik letérdelnek szerető anyjuk mellé s csendes imádkoznak az áldott lelkü, a feledhetetlen atya csendes nyugváért. Mélyen megindító volt ez a kép. Könyhe lábasztotta még a legérzékenyebb szívű embert is. A mécsesek özönétől elárasztott sirt valóóságos virág- és koszoru-erdő borította, jeléül a soha nem szünő kegyeletnek, megemlékezésnek, a mely bennünk él az ő emlékeért. Délután fél 4 órakor az aradi és csanádi egyesült vasutak tisztikara is lerotta kegyeletét Boros Beni iránt. N a c h t n e b e l Odön és H e g e d ü s László vesetése alatt csaknem teljes számban megjelentek ott s könyezve helyeztek el a sírra egy pompás, óriási virágkoszorut. Végül a vasut alkalmazottaitól alakult „Szárnyas kerék” dalkör énekelt egy megindító gyászdalt. S a temető hideg világába, a fénypompában uszó sirdombok közé messze elvitte a szél a dal utolsó akkordjait: „Pihenj békén, aludjál csendesén, kedves halott!”

— **Rendkívüli közgyűlés.** Aradváros törvényhatósági bizottságának ma délután 4 órakor rendkívüli közgyűlése lesz, melynek egyetlen tárgyát a G. a. n. e. s. t. á. r. s. a. z. é. g. k. é. r. v. nye képezi, melyben a földalatti villamos ve-

zetéknek az aszfalt járdák alatt laendó vezetetését kérésezi.

— **Megtámadott mandátumok.** K i s j e n ő r ö l jelentik: A kisenői kisebbségben maradt függetlenségi párti jelölt: L á z á r Zoárd dr. meg fogja támadni a gróf W e n c k h e i m Frigyes nemzeti párti programmal megválasztott képviselő mandátumát, mert a Wenckheim-párt minden községben hallatlanul vesztegetett. Hír szerint J u s t h Gyula is petícióval fog élni a nagylaki mandátum ellen, a kisebbségben maradt M ü l e k Lajos dr. érdekében.

— **Uj kir. tanácsosok.** Mint az „Aradi Híradó” értesül, V a r j a s s y Arpád kir. tanfelügyelő és U j l a k y József kincstári ügyész legközelebb megkapják a királyi tanácsosi kintüntetést.

— **Allamjavak eladása.** Az állam tulajdonához tartozó s a törvényhozás által eladásra kijelölt ingatlanoknak és jogoknak értékesítése a múlt esztendőben kedvező eredménnyel záródott le, amennyiben az öt évi átlagos jövedelemnek huszszorosa alapján 253,218 forint becsértékű s 3224 hold területű ingatlanért 288,918 frtot, vagyis az előirányzatnál több mint harmincezer forinttal magasabb vételért ért el a kincstár, annak dacára, hogy az a r a d i jószágigazgatóság kerületében néhány eladott ingatlanok becsarát a törvényhozás utólagos jóváhagyásának főtartása mellett a pénzügyminiszter leszállította.

— **A vidéki kiállítások figyelmebe.** A kiállítás leszerelésére, a tárgyak csomagolására és elszállítására vonatkozó szabályzatok már elkészültek a kiállítás igazgatóságában s ma már publikálni is fogják ezeket a szabályzatokat. A rendelkezések értelmében a tárgyak elszállítása már november 4-én kezdődik meg, s a tárgyakat csakis kibocsátási bározával lehet a kiállítás területéről elvinni. A kibocsátási bározákat a kiállítás számvevősége állítja ki, természetesen csakis azoknak a kiállítóknak, akik illatkeiket lefizették és kötelezettségeiknek eleget tettek. A vidéki kiállító: 9-étől kezdődőleg szállíthatják el tárgyaikat.

— **Athelyezett parancsnok.** A király T e s l é r y János alezredes, a 3-ik honvéd huszárezred Szegeden állomásozó II. osztályának parancsnokát a kecskeméti 4-ik honvéd huszárezred parancsnokává nevezte ki és helyébe Szegedre tövisi R á o z Béla budapesti 1-ső honvéd huszárezredbeli őrnagyot helyezte át.

— **Megüresedett állások.** Makói levelezőnk írja: K r i s t ó f f Józsefnek és B a b ó Lajosnak orsz. képviselővé történt megválasztása folytán megyénkben megüresedett a főjegyzői és a kovácsházi főszolgabírói állás. Mint értesülünk, megüresedett állások a következőképpen fognak helyettesek által betölteni: a főjegyzői állásra i. j. dr. N á v a y Lajost, a főszolgabírói állásra S z o j k a Kálmánt és a központi szolgabírói állásra T h a i s z Gézát helyettesítik.

— **A haupt-rapport.** Fontos nap a tartalékos tisztek életében a november 4. E napon felveszik újra a tess mondurt azok, kik abban az évben nem voltak behíva szolgálatra s teljes díszben megjelennék a hadkiegészítő parancsnokság vezetője előtt, ki végigvizsgálván a tiszturekat, hogy „vorschriftos” e az „ad-justirung”-ja, helyeslését, vagy rosszallását fejezi ki felette. Ekkor adják továbbá tudtára a tartalékos tiszteknek az időközben megjelent újabb rendeleteket és utasításokat. A haupt-rapport szerdán reggel 9 órakor veszi kezdetét S z i m a k András őrnagy, hadkiegészítő kerületi parancsnok előtt.

— **Ruhát a szegény gyermekeknek.** Közeledik a téli napok dermedt hűdege, mely felfakasztja a hó alól a meleg szívek szép virágát. Azok a boldogtalanok, kiket a sors mostohasága megfosztott jó meleg ruháktól, nem fájnak az idén sem, a jó szívek megvédik nyomoruzágukat s befedik didergő testüket meleget adó ruhával. Az aradi szegénygyermekeket felruházó egyesület minden évben

több száz gyermeket öltöztet fel tetőtől-talpig. Az idén is megindult már az akció s a ruhák beszerzésére és Millig József elnök a szombati választmányi ülésen kimondotta a határozatot, hogy 233 gyermeknek adnak meleg ruhát és cipőt. A megrendelések is megtörténtek még pedig a fű ruhákat S c h ä f f e r Henrik szabó czég, a leányruhákat S t e i n i t z e r Lujza, a cipőket G o r z ó Antal és S z u s z á u Gergely özipészek készítik.

— **Ujjonozás előkészületek.** S z a t h m á r y Gyula kir. tanácsos alispán az ujonczállítási előmunkálatok eszközölése végett kiirt az összes járási főszolgabírákhoz, hogy a honvédelmi miniszter vonatkozó rendelkezések utolsó pontjában jelzett községi puhatoló bizottságok megalakulásáról és működésük eredményéről 1897. február 25 ig jelentést tegyenek, egyezseregind a megyei sorozó bizottság utazási és működési terveinek megállapítása végett folyó évi december 5-ig jelenték be az 1897. évi ujonczállítások elé vezetendő hadkötelesek korosztályonkénti és a megvisszalaudó népfelkelők számát.

— **Hurczolkodás.** Tegnap ismét mozgalmas volt a város. A piros siphák hordárok raja megindult s a butorszallító kocsik megkerdtek a dőszögést. Igyekvő kezek az ember feje alól már a kora reggeli órákban kiemelték a vánkost, a napzamos asszonyok hozzá kezdtek a tákróknak és képeknek megpókhálósítlanításához. Egyszóval forrongott a város s élénk volt az utca képe. Itt a fortály, itt van a legkellemetlenebb valami a világon: a hurczolkodás, melyből két sütet fölér egy egyszeri leégéssel. A novemberi hurczolkodás annál kellemesebb volt, mivel szakadt az eső és a sár elértelenített minden butort. Kitarást kívánunk azoknak, a kiknek kidukált ebből a mulatságból!

— **Az orvadások.** P o p a Juon, B u n d ó Juon és S z ú o s Konstantin dumbrovi-csai lakosok egy nap puskát keritettek a vállukra s nagy titokban belopodtak a kincstári erdőbe, hogy egy pár vadat ejtsenek el a maguk számára. A vadászat tervét úgy állapították meg, hogy Bundó és Szűcs helyet foglalnak egy tisztás szélén, P o p a pedig bemegy az erdő mélyébe és elébük hajtja a vadat. Ugy is lőn. A két vadász türelmetlenül várta puskája alá a vadat, de hiába. Egyszerre megzörrent Bundó közelében a sürtősegg. Csálba vette fegyverét s a bokrok közé lött. Fájdalmas sikoltás volt rá a felelet. Mindakettő oda futott a bokorhoz, melynek sürtőjében vérben fetrengve jajgatott társuk P o p a. Mindkét lába meg volt sebesítve. Lakására vitték, hol dr. L ó w községi orvos vette kezelés alá. Vasárnap astán az aradi kórházba vitték, hol még aznap éjjel sebeibe belehalt. Bundó ellen a radnai vizsgálbíró megindította a vizsgálatot.

— **A tartalékosok figyelmebe.** A városi tanács az alábbi hirdetésny tocsátotta ki. Mindazon Aradon tartózkodó közhadseregbeli tartalékos és póttartalékos katonák, akik felfyó évben tényleges szolgálatra nem hivatván, az ellenőrzési szemlén megjelenni tartoztak volna, felhivatnak, hogy n o v e m b e r 20 ig katonai igazolványi könyvecskéiket a városi katonai ügyosztálynál bemutassák.

— **Kerékpáros falusi póstások.** Nemosak Budapesten vannak a posta-és távirónak kerékpáros kihordói. Mint levelezőnk írja B é g a s z e n t G y ö r g y torontálmegyei községben a póstamester — ki maga is ügyes kerékpáros — úgy levélhordóját, mint táviratkézbesítőt megtanította kerékpározni. A béga-szent-györgyi levelek és táviratok most szinte mesés gyorsasággal jutnak rendeltetésük helyére s a jámbor parasztok meghatva és ámulattal szemlélik a falvak utcaiban végig repülő kerékpárosokat.

— **Szolgabíró-választás.** T ó r m a y Dezső, ki Csanádmegye főpénztáránál számtiszt volt, a német-bogssani szolgabírószághoz szolgabírónak választották meg. Tormay a napokban foglalta el új hivatalát.

— **Utazási kedvezmény kiterjesztése.** Az állami és törvényhatósági alkalmazottak részére rendszeresített utazási kedvezményt a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a járási orvosok és állatorvosokra, a közigaztási gyakornokokra, továbbá a központi és járási irnokokra is kiterjesztette.

— **A párba] Angliában.** Egész Angliában óriás feltűnést kelt, hogy E d e n, tizenharma-

dik ezredbeli alezredest a mult hétfőn Axminsterben letartóztatták és a rendőrbíróság elé állították. Az alezredest valami örökösödési ügyben összeveszett egy Allhusen Wilton nevű kereskedővel s levélben felszólította, hogy vonjon vissza bizonyos sértő kifejezéseket s kérjen tőle bocsánatot, vagy ha ezt nem akarná megtenni, úgy jelölje meg neki Európa bármely részében azt a helyet, a hol fegyveres kézzel vehet rajta elégtételt. Aztán így folytatta levelét a tiszttal: „Hogy ha első követelésemet, (a bocsánatkérését illetőleg) visszautasítja, a másodikat, (a párbajt illetőleg) pedig nincs önben elég bátorság, úgy nem marad egyéb hátra, minthogy más módon mentsem meg katonatiszti becsületemet és személyes elégtételt szerezzek magamnak, a melynek következményeire csak ön lesz felelős magának és családjának. Allhusen engedelmes angol állampolgár léteire visszautasította az ügynek Eden alezredestől követelt, de az angol törvény szerint súlyos börtönbüntetéssel sújtott kiegyenlítését s az ezredest levelét átszolgáltatta a bíróságnak. — A bíróság megidézte Eden alezredest s mivel nem jelent meg, elfogatta és karhatalommal vezettette elő. A bíróság a tárgyaláson azt találta, hogy az alezredest terhére rótt cselekmény sokkal súlyosabb beszámítás alá esik és ügyét az esküdtbíróshoz tette át, a mely csak ötezer forint kauczió mellett bocsátotta szabadlábra.

— Anarkista lány merénylete. Párisból távirják hogy ott egy Ley Marie nevű helyi nélküli kukta tegnap délután a Rue des Petites Champs utcájában rálőtt egy rendőrnőre és fülén súlyosan megsebesítette. Egy másik rendőr ki odasietett, vállán sebesült meg könnyedén. Ley Marie kihallgatása alkalmával anarkistának vallotta magát. A lakásán megtartott házkutatásnál sok anarkista tartalmu iratot találtak nála.

— Oklevél-posztító mandátum. Grácoból a következő furosa esetet jelentik: A gráci főreáliskola igazgatósága bejelentette a tartományi bizottságnak, hogy wellenhofer Hofmann reáliskolai tanár, a ki öt évig képviselő volt, lemondott mandátumáról és visszatért mint tanár régi helyére, a reáliskolához. A tartományi bizottság a helyett, hogy ezt a bejelentést egyszerűen tudomásul vette volna, a következő famózus leirattal lepte meg a reáliskolát: A tartományi bizottságnak kétségei vannak az iránt, vajjon Hofmann tanár, a ki öt év óta nem volt katedrán, képes lesz-e tanári hivatásának most is megfelelni. A bizottság hivatkozik egy régibb rendeletre, amelynek értelmében az az okleveles tanár, a ki három évig mint ilyen nem működött, köteles a képesítő vizsgálatot újra letenni. Hofmann tanár — így rendel a bizottság — ideiglenesen megmaradhat az iskolánál, de ügyét a tartományi iskolatanács elé kell terjeszteni.

— Adomány. Az aradi kir. főgymnásium önképző köre a szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma részére öt forintot adományozott, mely összeg átvételét nyilvánosan nyugtázza a bizottsági pénztáros.

HYMEN.

— Buday Pál dr. zombori főispáni titkár s hó 7-én esküszik örök hűséget Budapesten a bájos Bogdánffy Janka kisasszonynak. Esküvő után a lakoma ösv. Petrubányi Gergelyné urnónél, menyasszony nagynénjénél lesz.

GYÁSZROVAT.

† Degré Alajos. A nagy idők tanuinak egyike halt meg, hű elszánt társa és barátja azoknak a nagy embereknek, kik nekünk megszeresték 1848 márczius 15-ét. Degré egyik vezére volt a márcziusi ifjúságnak s egy sorban állt akkor Petőfivel, Jókaival. A mikor a szabadságharcz kitört, letette tollát és hivatalát, fölcsapott közkatonának és végig küzdötte az egész szabadságharost. Az elnyomatás keserves korszakában neve eltűnt egy időre s a midőn a királyi kegyelmet kihirdették, előjött ismét a tollával, irodalmi munkássággal szerzett magának becsületet. Az utóbbi időben betegeskedve, visszavonultan élt kalap-utcai régi családi házában. Sokan ismerték az öreg urat s a gyászban, mely csa-

ládját érte, osztozódik a honvédegyesület, a Petőfi- és Kisfaludy-társaság s részt vesz benne mindenki, ki a nagy idők tanuit és hőseit s az irodalom régi buzgó munkásait tiszteli.

SPORT.

† A mácsal farkavadászat találkozó helyei: Kedden, november 3-án ötvenesi sorok; szerdán, november 4-én 90-ik órház; csütörtökön, nov. 5-én simándi ó-major, pénteken nov. 6-án 84-ik órház és szombaton nov. 7-én a Vásárhelyi oszárdánál, mindennap délelőtt 11 órakor.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Gyerekkasszony, népszimfő.
Szerda: Kialyné dragonyosa, operette.
Csütörtök: Galathea, Varázshegedű, Elszondóileány, operettek.
Péntek: A századvégi leányok, szimf. (elsőszőr.)
Szombat: A századvégi leányok, szimf. (másodszor.)

Pécskai Lajosról.

— A pénteki koncerthez. —

Abból az alkalomból, hogy Pécskai Lajos a nagynevű hegedűművész legközelebb az aradi zenekedvelő közönséget fogja az ő utólrhetlen művészetével gyönyörködtetni, nem lesz talán időszertlen az ő életéből néhány érdekes epizódot említeni.

A „Possonyi Lapok“-ból olvassuk, hogy a mint a művész a Possonyban megtartott utolsó koncertje előtt a Palugyai féle szállodában lefelé igyekezett, a léposózetten heves orrvérzést kapott. Ezt egy magasrangú tiszt hamarosan észrevette és a következő udvarias szavakkal közeledett a művészhez:

— Nagysád, az Istenért! ugyancsak erős orrvérzése van és én. . .

Mire Pécskay frapansul odamondta a készséges gvallárnak:

— Nem vagyok kisasszony és talán némileg zavarba hozhatnám Önt jó uram. . .

Hasonló epizód történt vele a francia határon Delle mellett, ahol egy határvidéki biztos egy férfiruhába öltözött gyanús női perszónát vélt benne felfedezni. Pécskay utitársa épen nem valami virágos szavakkal találta elhalmosni a biztos urat, mire astán mindkettejüknek a megfelelő hivatalba kellett menniök, ahol természetesen minden akadály nélkül igazolhatták magukat. A biztos kételyei azonban még mindig nem voltak teljesen eloszva.

Ekkor a művész kivette tokjából az ő valódi straduári hegedűjét és elragadó művészzettel játszotta el Bach Ciacomáját. A hitetlen Tamás most már teljesen le volt fegyverezve. A dolognak az lett a vége, hogy a biztos által fizetett onampragueren teljesen kibékülve tovább mentek.

Egy Londonból nyert rendőri tudósítás nyomán a londoniaknak Pécskayval való bánásmódja szerint már sokkal kevesebb udvariasságot tulajdoníthatunk a flegmájukról híres angliásoknak.

Amint az oxfordi uton egy omnibusban ülve próbára igyekezett, amerikai bolondnak vagy legalább is közönséges nemzetközi tolvajnak gondolták a mi világhírű művésztünket. Be is kísérték a rendőrséghez, ahonnan barátjának kellő igazolása után szabadon bocsátották, de ezen kis kellemetlenség után védelmi költség fejében még 60 frot kellett lefizetnie. Nohát, ez már igazán angolosan volt csinálva. Ezek után könnyen megérthető a művésznek azon eihatózása, mely szerint feltűnően szép, hosszú haját levágatta.

De már az álbajusz viselését minden áron nevetésgesnek tartaná, pedig hát Pécskai előbb utóbb mégis csak bajszos ember leszen. Tartok tőle, hogy a bajusz azután talán kellemesebb, de minden esetre kevésbé vesszedelmes kalamitásokba fogja őt sodorni. . .

London zenebírálata Pécskait határozottan Joachim mellé állítja. Játékát La raset játékával egyenértékűnek becsüli azon megjegyzéssel, hogy hangja sokkal terjedelmesebb. Vossli, Likordi, Alma, Tadema, Theresa Tna, Igambati, Masseuret, Bazzini, Marchelli, Hans Richter és a művészeknek még igen sok tekintélye határozott elismeréssel és tisztelettel adózik Pécskainak az ő művészetéért. Magyarországi művészei és szakértői

valamennyien szokatlan dicsőréttel hamossák el a fiatal művést.

Ime ez az a fiatal magyar művész akinek játékát oroszországi körutja előtt itt Aradon hallani fogjuk, aminek előre is örvendünk. Dombay Arthur, az ismeretes szeneköltő és zongoraművész Ludányiné asszonnyal fog igen érdekes zenedarabokat előadni. Grünfeld kisasszony csinos megjelenésével, elragadó hangjával és igen kedves játékaival fogja az estély évezetét gyarapítani. Az érdekes koncertestélyen a helyi Pécskai határozott kívánatára igen alacsonyok lesznek, hogy a nagyobb számú közönség aztán tisztultabb és határozottab bírálatot gyakorolhasson fölötte. Ugy látszik tehát, bizonyosra vessi, hogy művészsikereinek számát egygyel itt Aradon újból gyarapítani fogja.

* Hangverseny. Vasárnap november hó 8-án fél 6 órakor a Krispin tereben Eibenschütz Ilona zongoraművész nő hangversenyt rendez a következő műsossal: 1. Schumannn Simphonische Etuden 2. a) Scarlatti Alegria b) Brahms Capriccio c) Chopin Prehude d) Chopin Scherzo cis moll 3. a) Mendelssohn Caprice b) E. Schütt Bluettes c) Paganini-Liszt Etude. Helyiárak: Körszék 2 frot. Zártszék 1 frot. Belépőjegyek 60 kr. Jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében válthatók.

TÁVIRATOK.

Jókai bucsuja.

Budapest, november 2. (Saj. tud. táv.) Jókai Mór karczagi választóihoz nyílt levelet intéz, melyben kijelenti, hogy karczagi bukását politikai pályájának befejezéséül tekinti. Keserűség nélkül vonul vissza, ugysis egyedüli vágya volt: eltűnni elmúlni és elnyugodni. Karczagi bukása politikai pályájának lefutó csillaga számára fényes végrobbanás volt, a helyett, hogy elfeketülve hullott volna a tengerbe. Már fogadtatásomkor mondtam — írja a poeta — hogy szép temetést rendeztetek a számomra. Nekem temetés volt, a szabadelvű pártnak föltámadás.

Munkácsi betegsége.

Budapest, november 2. (Saj. tud. táv.) Mindenféle hírek keringenek a nagy festőművésznek Munkácsy Mihálynak idegbajjáról. A hírek nem igazak. Munkácsynak vesebaja van.

Barabás jubileuma.

Budapest, novembre 2. (Saj. tud. táv.) Barabás Mihályt az agy festőművészt hatvan évi akadémiai jubeliumán igen meleg hangu levélben üdvözölte Eötvös Lorand báró az Akadémia elnöke.

Az ál-Munkácsy-kép.

Budapest, november 2. (Saj. tud. táv.) Néhány fővárosi napilap ezzel a czimvel azt újságotha, hogy Munkácsy Mihály bepörölte Linhart Vilmos fiatal festőt, mert ez a mesternek „Krisztus Pilátus előtt“ czimű világhírű festményét lemásolta és a Dreherpalotában levő műtermében kiállította ezzel az aláírással: „Munkácsy Mihály — Krisztus Pilátus előtt.“ A tényállás, mint értesülünk, az, hogy a szóban forgó másolat alá, melyet egy tehetséges fiatal festő készített, semmi féle név nem volt írva s a budapesti törvényszék Munkácsy ügyvédjét, a ki a másolatnak zár alá helyezését kérte, kérelmével elutasította. Linhart ezután a képet önként rendelkezésére bocsátotta Munkácsynak, a ki öt két évi párisi tanuló ideje alatt a legnagyobb figyelemben és pártfogásban részesítette.

Szapáry László gróf.

Budapest, november 2. (Saját tud. táv.) Szapáry László grófot a szabadelvű párt min-

den valószínűség szerint nem fogja a pártba főlvenni legutóbb megjelent levele folytán.

A szász képviselők.

Brassó, november 2. (Saj. tud. táv.) Brassó első kerületében képviselő lett Schnell, a másodikban Hint. Mind a kettő szabadelvű párti. Besztercze képviselője Fluger, Naszóde Csokány. Mind a kettő a szabadelvű párthoz tartozik.

A királyi pár kegyelete.

Bécs november 2. (Saj. tud. távirata.) A király és királyné áhítatosan imádkoztak Rudolf trónörökös, Miksa mexikói császár és Károly Lajos főherczeg sirjánál.

A czár kegyelete.

Páris, november 2. (Saj. tud. táv.) II. Miklós orosz czár képviseletében Mohrenheim báró nagykövet Carnot sirjára koszorút helyezett. A szertartásról jegyzőkönyvet vettek fel, melyet megküldtek a czárnak.

A francia közvélemény kívánsága.

Páris, november 2. (Saj. tud. táv.) A francia újságok Bismarck leleplezése után a létezett orosz-német szövetségről követelik, hogy a francia közönséget felvilágosítsák, milyen is tulajdonképen a francia-orosz szövetség, melynek oly mámorító ünnepei voltak nemrégiben Párisban.

Vasuti szerencsétlenség.

Hellbronn november 2. (Saj. tud. távirata.) Szombaton este a weinsberg-eschenau vonalon egy személyvonat összeütközött egy tehervonat egy részével. Egy kocsikísérő meghalt, két mozdonyvezető és két fűtő súlyosan megsérült. Egy fűtő valószínűleg halva fekszik a felborult gép alatt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos özég jelentése. —

Budapest, november 2.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kiáltak a vételkedv szintén jó volt a irányzat ellanyhult. Elkelt ok 50000 métermázsza buza 2 1/2—5 krral drágábban.

Határidőüzlet: Ma szilárdabb árfolyamon indult az üzlet mintán a keszáru üzletben is élénk vételkedv uralkodott, a gabonanemű szilárd maradt.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.85—7.86
Tavasszi buza	7.85—7.86
Buza május-junius	4.14—4.15
Tavasszi tengeri	5.92—5.98
Őszi tengeri	5.92—5.98
Tavasszi zab	6.78—6.80
Őszi zab	6.78—6.80
Tavasszi rozs	11.80—11.85
Őszi rozs	11.80—11.85
Tavasszi repese	11.80—11.85

Értéktőzsde: Tegnap csekély magánforgalom után közepes üzlet mellett az árfolyamok változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	386.60
Magyar hitelrészvény	403
Osztrák államvasut	369.75
Lombard	—
Jelzálog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

— Az aradi őszi vásár. Borongós, esős idő hozta meg az idén is az aradi vásárt a tekintetben hasonlít a tavalyihoz, de nem a forgalom tekintetében, mely messze alul maradt a tavalyinak. A kínálat nagy aránya a kereslet gyöngesége folytán az árak a tavalyiakkal szemben jóval alacsonyabbak vol-

tak s főleg a lóvásár oly gyér látogatottságot és sovány árakat produkált, hogy az eladók nagyrésze még vasárnap elhagyta a vásárt.

Az egyes okikkek közül az első napon a Iekvár és főleg a pálinka örvendett nagyobb keresletnek, mely azonban lassankint alább szállott a normális árra. A nyersbőr tekintetében a benozatal nagy arányokat öltött s szinte csodálatos, hogy az árak meglehetősen mérvet öltöttek. Lóbőr 10—11 frtjával, juhbőr 2.50—3 frtjával, tinóbőr 9—10 forintjával, tehénbőr 16—18 frtjával s ökörbőr 22—24 frtjával páronkint kel el. Megvolt a szokáshoz hiven a látványos képe is a vásárnak. A bazárok tömkelege a Boczkó-utcai körhinta, panoráma, ozél-lövölde tömegestől csalták a vidéki atyfiakat magukhoz, kik a nagybugásu erkli hangjai mellett nyagosak megélvezték a vásár gyönyöreit.

— A makói vásár. A makói őszi országos vásár november hó 14., 15. és 16-án fog megtartani, 14-én a baromvásár, 15. és 16-án pedig a vásár kirakodó része. A baromvásárra sertéseket a dühöngő vész miatt nem szabad felhajtani.

S z e z s z e l e t.

— November 2. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 56 forint 50 krajczár, krosnybor 51 forint — krajczár addó nélkül, per 100 liter %, beleértve 25 frt — krajczár adót. Száritott moslák 6 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 2. d. u. 5 óra.

Buza bászagi új	7.60—8.—
Buza tiszavidéki	7.70—8.10
Buza postvidéki	7.70—8.10
Buza fejtérme, ei	7.75—8.15
Buza bászakai	7.75—8.15
Rozs új, elsőrendű	6.60—6.85
Rozs új, másodrendű	6.60—6.85
Arpa takarmány	4.—4.80
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa söfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.45—6.—
Tengeri bászagi	4.25—4.30
Tengeri másnemű	4.15—4.20
Káposzta-repese bászagi	11.25—11.75
Köles	5.25—5.30
Buza márczius—április	7.86—7.88
Buza szeptember—október	7.86—7.88
Buza május—junius	6.79—6.81
Rozs szeptember—október	6.79—6.81
Tengeri május—junius	4.15—4.17
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri október	—
Zab márczius—április	5.92—5.94
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repese augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 2.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	121.50
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar arany 4 1/2%	122.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.55
Magyar nyeresémsorajegy kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szajedi kölcsön	187.—
Osztrák papírbárdék	101.10
Osztrák járadék ezüst	101.10
Osztrák járadék arany	121.75
Koronajárdék	101.—
1860-iki államsorajegyek	144.—
Osztrák-magyar bankrészvény	940.—
Magyar hitelbank részvény	408.75
Osztrák hitelbank részvény	367.—
Osztrák-magyar államvasut	360.25
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.52
Német: birodalmi marka	58.75
London	119.35
Páris	47.55

Aradvárosi színház.

Bérlet 82. szám. Bérlet 82. szám.

Kedden, 1896. évi november 3-án

Gyerekkasszony.

Énekes vígjáték 8 felvonásban. Irta: Ifj. Bokor József.

Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő: Vass Géza.

Dr. Tisch Mór

városi kerületi orvos,

lakását áthelyezte

Andrássy tér 18-ik szám alá 1494

Salacz-utca sarkán.

Szálló megnyitás

ARADON.

A „Központi-Szálló”

az Andrássy-uton

október hó elején megnyilt.

Elsőrendű szálloda. Villanyvilágítás. Fürdő. Étterem. Kávéház.

„Központi-Szálló” szövetkezet:

Zemplényi, igazgató.

1470

Bátorkodom a n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy

új üzletemet

folyó hó 25-én nyitottam meg

a Habereg-palotában Andrássy tér 18. szám.

Egy csődtömeg

nagy választék női felöltőkben féláron alul.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

kitűnő tisztelettel:

1444

INSTITORIS ANTAL

Egy fiatal

gyakornok,

ki jelenleg

magántanuló

alkalmazást keres

valamely ügyvédi, vagy ahhoz hasonló

irodában.

Czim L. M. a kiadóhivatalban. 1493

Van szerencsém a n. é. közönség és mindkét nembeli ifjuság becses tudomására hozni, hogy folyó hó 4-én szerdán este 6 órakor a Krispin teremben

Somogyiné-féle

táncziskolámat

megkezdem, hol a most divó új táncok is lesznek tanítva.

Egyszermind felkérem a még beiratkozni óhajtókat, hogy lakásomon: Telekgy-utca 7. szám 2-ik ajtó jelentkezni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

Buday Ida,

táncoktanító.

1492

Aradi első takarékpénztár.

Van szerencsénk t. üzletfeleinket és a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint

**hivatali helyiségeinket
a mai napon**

Atzél Péter-utcza 1. sz. a. házukba

I. emelet

(a színházzal szemben)

helyeztük át.

Arad, 1896. november 1-én.

**Az aradi első takarékpénztár
igazgatósága.**

1489

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától
12609/96.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Arad sz. kir. város területén f. hó 15-én egy 4 hónapos poj csődöt csikó felfogatott.

A tulajdonos f. évi november hó 4-ig Arad sz. kir. város kapitányi hivatalánál jelentkezhessen a tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelenkezik, az állat, mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adni.

Arad 1896. október hó 20-án.

Kapitányi hivatal.

926/1896. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1897. évi január hó 1-től kezdve szükséges kötélt nemű áruk szállítása iránt f. é. november hó 9-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár az árjegyzékben kitüntetett összeg-árak.

Bánompénzül leteendő 20 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896. évi október hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

913/1896. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagylegelőbeli 93. sz. eddig Göcző Tamás által bérlet s hold föld bérbeadása iránt f. évi október hó 26-ik napján d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltás ár 10 frt 60 kr. évi bér. Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896. évi október hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

917/96. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége tulajdonát képező, Gájban a magyar-utona végén fekvő 1⁴⁸/₁₈₉₆ hold területű üres telek eladása iránt folyó évi november hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő ki-

jelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1896. évi október hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város közönsége által 1897. évi január hó 1-től 1897. évi december hó 31-ig házilag eszközöndő munkálatokhoz szükséges keményfa-anyagok szállítása iránt f. é. november hó 9-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár az árjegyzékben kitüntetett egység-árak.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Kiadta:

Vannay Gyula,
aljegyző.